

La publicació reflexiona sobre el futur de la comarca comparant fotografies realitzades amb cent setze anys de diferència

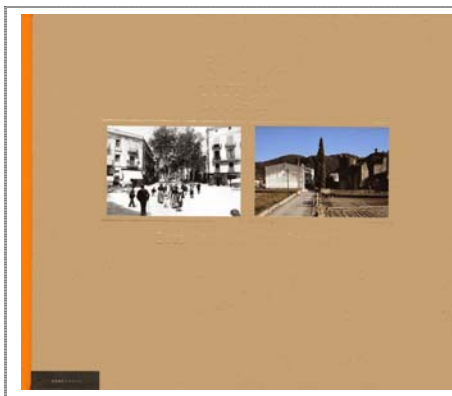
Àlbum 1888 i 2005 · Dues visions de l'Alt Empordà. Reflexions sobre la utilització racional del territori.

Girona, 17 de maig de 2006.- La Delegació de l'Alt Empordà del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya presenta la segona part del llibre “**Àlbum 1888 i 2005 · Dues visions de l'Alt Empordà**” editat pel Col·legi d'Arquitectes de Catalunya amb la col·laboració de la Diputació de Girona, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà, l'Ajuntament de Figueres, la Biblioteca Fages de Climent de Figueres i la Fundació Privada Miquel. La presentació i conferència tindrà lloc el proper **divendres 19 de maig de 2006 a les set del vespre** a la Sala d'Actes de la Delegació de l'Alt Empordà del COAC, Plaça de l'Església, 6 de Figueres, i comptarà amb la participació de **Joan Cos Derouard**, enginyer industrial i excursionista, **Josep Algans Colls**, fotògraf, i **Jaume Santaló**, historiador i documentalista, tres dels autors de la publicació.

Àlbum 1888 i 2005 · Dues visions de l'Alt Empordà vol ésser un mitjà de reflexió sobre el medi físic rural i urbà de la zona geogràfica de l'Alt Empordà per poder determinar, així, quins camins s'han d'adoptar per continuar construint el futur de la comarca. La idea parteix de la base de recopilar un seguit de material que servís per mostrar l'Alt Empordà actual i reflexionar sobre les intervencions que s'estan duent a terme en el territori en totes les seves vessants. Es va pensar que el millor suport per poder aconseguir aquest fi és la fotografia perquè aquesta té la virtut de congelar en un instant el temps. D'aquesta manera, el llibre recull, per un cantó la reproducció d'unes instantànies que fa més de cent setze anys va realitzar el fotògraf català Josep M. Cañellas per encàrrec de Josep Robaudonadeu, un polític destacat de l'època, realitzades durant l'hivern de 1888. Aquesta col·lecció, més coneguda popularment com Album Robaudonadeu, ens ensenya un Alt Empordà de finals de segle XIX amb una gran recessió econòmica. D'altra banda, el llibre també aglutina les instantànies fetes pel fotògraf Francesc Guillamet durant l'hivern de 2005, encarregades pel COAC. Amb aquestes dues col·leccions se'ns mostra l'evolució que ha experimentat la zona de l'Alt Empordà en els darrers cent setze anys. Una comparació que denota la preocupació pel futur d'un territori únic i fràgil . Ambdós col·leccions són complementades amb escrits de Ramon Noguer que glosa el territori mostrat per Cañellas, i amb les paraules de Jaume Guillamet que complementa les imatges més actuals.

El llibre però, també ens explica com era l'Alt Empordà quan Robaudonadeu va encarregar el reportatge a Cañellas mitjançant un escrit de l'historiador Jaume Santaló. I també hi ha una aportació sobre el paper de la fotografia a la darrereria del segle XIX de la mà de Josep Algans.

[Clica aquí per descarregar-te la coberta del llibre](#)

Autor (coordinació)

Jaume Torrent
Anna Costal

Format

25 x 28 cm

Pàgines

336 pàg.

ISBN

849618566-4

Data publicació

Maig 2006

Edita

Delegació de l'Alt Empordà del Col·legi
d'Arquitectes de Catalunya

Preu

90€(amb IVA)

Apunts biogràfics.

JOSEP RUBAUDONADEU CORCELLÉS

(Figueres, 1841 – Madrid, 1916)

Fill del baster i comerciant figuerenc Pere Rubau Casadevall, de notòria trajectòria política liberal, Josep Rubaudonadeu estudià a l'Institut de Figueres i s'inicià laboralment en el món de les assegurances, en què es va especialitzar en la prevenció de sinistres provocats per incendis en els establiments industrials i va esdevenir inspector general de la companyia La Catalana a l'edat de vint-i-cinc anys. Vinculat amb la política democràtica i republicana d'ençà l'any 1858 en la seva visió més socialista, participà activament en la propaganda i els moviments revolucionaris d'aquest anys i patí empresonaments i exilis fins que el triomf de la revolució de 1868 li possibilità l'accés a l'escena política oficial, primer, com a diputat provincial de Barcelona els anys 1871 i 1872 i, posteriorment, com diputat a Corts els anys 1872 i 1873, on destacà per la vehemència de la seva retòrica revolucionària. Entre 1869 i 1870, juntament amb el seu germà, l'impressor Juli Rubaudonadeu, formà part dels primers nuclis anarquistes espanyols que introduïren la Internacional Obrera a la Península. Acabada l'experiència democràtica, l'any 1881 fixà la seva residència a París, ciutat on guanyaria gran popularitat entre la colònia espanyola i una considerable fortuna gràcies a la seva intervenció com a procurador en el procés de dissolució del matrimoni de Mercedes Martínez de Campos amb el Duque de la Torre. Candidat federal a Corts pel districte de Sant Feliu de Llobregat entre 1883 i 1896, i novament els anys 1907 i 1910 sense aconseguir l'acta en cap d'aquestes ocasions, l'any 1894 fixà la seva residència a Madrid, ciutat on morí l'any 1916 sense haver perdut mai el lligam amb la seva població natal, en la que, a banda de la important tasca de mecenatge cultural que hi exercí, mantingué l'històric periòdic federal El Ampurdanés fins la seva desaparició l'any 1911.

JOSEP MARIA CAÑELLAS MATA

(Reus, 1856 – París, 1902)

Fill del petit fabricant de fil Josep Cañellas Vilanova i d'Emília Mata Manset, barcelonina passada per l'illa de Cuba, on el seu pare havia acumulat una petita fortuna, per origen i edat formaria part d'una generació de reusencs en la qual destaquen personatges de la talla d'Antoni Gaudí i Eduard Toda. Probablement emigrat de la ciutat de Reus durant la seva infantesa, des de mitjans de la dècada de 1880 i fins a la seva mort l'any 1902, Josep Maria Cañellas exercí de fotògraf a París, ciutat on es treballà una reeixida carrera professional fonamentada en la realització d'estudis del natural –especialment nus femenins- destinats als artistes i que, en un període de deu anys, li permeté passar d'un petit estudi situat en un carreró a peu de Montmatre a obrir un taller de fotografia gran i luxós en una de les artèries principals de la capital francesa. Tanmateix, Cañellas també se significà pel seu interès en les possibilitats de la fotografia instantània, retratant nombroses escenes de carrer parisenses i patentant, l'any 1896, un prototip de màquina de cinema. Membre de la Chambre Syndicale de la Photographie i medalla de bronze en el Premier Congrès National de la Photographie Professionnelle celebrat a París l'any 1900, Cañellas aconseguí una notorietat important dins el món de la fotografia professional europea en guanyar un plet que, en defensa dels seus drets d'autor, havia plantejat l'any 1899 contra l'ús il·legal d'una de les seves fotografies, i així establí un precedent jurídic de gran transcendència en aquesta matèria. Membre de la colònia espanyola de París tal com ell mateix s'anunciava, Cañellas es relacionà professionalment amb artistes com Josep-Lluís Pellicer, Miquel Blay, Santiago Rusiñol, Ignacio Zuloaga, el músic Joaquim Malats i, molt probablement, amb Auguste Rodin. El 12 de juny de 1902, a l'edat de 46 anys, Josep Maria Cañellas moria al seu domicili de París.

RAMON NOGUER BOSCH

(Figueres, 1861 – Barcelona, 1918)

Hereu d'una família benestant amb la base del seu patrimoni al municipi de Vilabertran i la casa pairal ubicada al carrer Ample de Figueres, davant per davant del Casino Menestral Figuerenc, Ramon Noguera i Bosch exercia de procurador dels tribunals del districte judicial de Figueres i d'apoderat judicial de la societat d'assegurances contra incendis La Catalana, la mateixa companyia amb la qual Rubaudonadeu hi tenia una estreta vinculació. Dirigent del possibilisme de la comarca, va ser el director i sostenidor del periòdic figuerenc La Evolución, portaveu d'aquesta fracció conservadora del republicanisme seguidora d'Emilio Castelar. Autor del Indicador Ampurdanés o Almanaque y guía del Ampurdán dels anys 1886 i 1887, l'any 1888 va publicar en el marc del Certamen Científico-Literario de Figueras la Guia de Figueras y pueblos del Ampurdán i va deixar inèdita la memòria Reformas que podrían hacerse en la ciudad de Figueras bajo el triple aspecto de la higiene, utilidad y ornato, en la qual proposava un seguit d'actuacions per a la reforma i l'ordenació urbanística de la ciutat. Regidor i síndic de l'Ajuntament de Figueres entre 1891 i 1892, aquest mateix any trasllada el seu domicili a Barcelona, on va continuar l'exercici de la seva professió associat a Pere Pujol i Molas i abandonaria les seves activitats periodístiques i literàries. Apartat de la política activa, freqüentà tanmateix els cercles i centres republicans possibilistes de la capital catalana, on es relacionà amb personatges com el dirigent Emili Junoy o el director del diari La Publicidad, l'empordanès Eusebi Corominas Cornell. L'any 1918, a l'edat de 58 anys, moria en aquesta ciutat víctima de la cèlebre "grip espanyola".

ESTEVE TRAYTER COLOMER

(Figueres, 1851 – 1920)

Director de l'escola municipal de pàrvuls de Figueres des de 1875 fins a la seva jubilació l'any 1919, Esteve Trayter va jugar un paper de primer ordre en el camp de l'ensenyament públic i en l'educació de dues generacions de figuerencs en una època – especialment els primers 25 anys- de forta reacció general conservadora i neocatòlica. Format a l'Escola Normal Superior de Mestres de Barcelona i influït pel sistema de l'escola-model de pàrvuls de Barcelona dirigida per Julián López Catalán, on realitzà les pràctiques, Trayter es va distingir en la seva tasca docent per l'aplicació del sistema pedagògic Fröbel, basat en les idees de l'educació integral i del respecte a l'alumne, en el qual el joc, la pràctica d'exercici i l'esbarjo a l'aire lliure eren peces fonamentals. Una tasca que li va ser reconeguda la llarg de la seva vida amb la consecució de nombrosos premis i distincions, i un gran prestigi dins la seva professió. Viatger i excursionista, va dedicar bona part del seu temps i els seus recursos a visitar diversos països europeus per tal d'estudiar els avenços de l'ensenyament, i a recórrer pam a pam i documentar amb gran detall els pobles i els principals monuments i les restes arqueològiques de la província de Girona i, especialment, de l'Empordà. La seva afecció per l'excursionisme i l'arqueologia –era soci delegat de les associacions Científica d'Excursions Catalana, Arqueològica de Catalunya i Ilerdanesa de Lleida- el va portar a acumular una quantitat important d'escultures medievals que li van permetre formar un petit museu i alhora fer operacions comercials de prou envergadura, com va ser el cas de la venda d'un important lot de la seva col·lecció als comtes de Peralada. L'any 1920, un any després de la seva jubilació, moria a Figueres a l'edat de 69 anys.

JAUME TORRENT I GENÍS

(Figueres 1957)

És llicenciat en arquitectura per la UPC (1981). Especialitza la seva tasca professional en el camp de l'urbanisme i l'ordenació del territori.

Ha estat cap del Servei Territorial a Girona de la Direcció General d'Urbanisme (1989-2004), director de la Ponència Tècnica i membre de la Comissió d'Urbanisme de Girona, de la Comissió Tècnica del Patrimoni Cultural i de les Juntes de Protecció dels parcs dels Aiguamolls de l'Empordà, del Cap de Creus i espai natural de l'Albera, i membre tècnic del Jurat d'Expropiació de Catalunya, secció de Girona.

Ha exercit de professor convidat en cursos d'urbanisme de l'Escola Sert, l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, la Universitat de Girona i col·legis professionals d'arquitectes i arquitectes tècnics.

Organitza diverses jornades i debats sobre planejament urbanístic i infraestructures i també hi participa, i dirigeix treballs de planejament urbanístic general i derivat.

Publica col·laboracions en llibres i revistes professionals i col·labora en la planimetria del volum IX de Catalunya Romànica editat per la Fundació Enciclopèdia Catalana.

En l'actualitat coordina el projecte de concentració de les dependències administratives de la Generalitat a Girona a l'illa d'equipaments de l'antic hospital de Santa Caterina.

ANNA COSTAL I COSTA

(Sant Pere Pescador 1969)

Arquitecta de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (UPC) (1996).

Cursa el Màster Professional en Estudis Territorials i Urbanístics, com a titulació conjunta de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, la UPC i la UPF, diploma de tècnic urbanístic.

Ha treballat per a l'administració local a l'ajuntament de Sant Pere Pescador, i des de l'any 2000, és arquitecta del Servei Territorial de Girona de la Direcció General d'Urbanisme, com a responsable de les actuacions en sòl no urbanitzable de les comarques de l'Alt i Baix Empordà i la Selva. És membre tècnic del Jurat d'Expropiació de Catalunya, de la secció de Girona i de la Comissió Territorial del Patrimoni Cultural de Girona.

Coordina diverses activitats culturals i publicacions promogudes per la Demarcació de Girona del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya i també hi col·labora: ha participat en la recerca per l'elaboració del llibre Arquitectura del Sol (2001), i ha estat coordinadora de les Jornades sobre infraestructures i planificació territorial a l'Alt Empordà (2002) i del Debat Costa Brava. Congrès: Un futur sostenible (2004).

JAUME SANTALÓ

(Figueres, 1970)

Historiador i documentalista, d'ençà de l'any 1998 s'ha dedicat de ple a la recerca i la documentació històrica i s'ha centrat sobretot en la història figuerenca i empordanesa dels segles XIX i XX i la seva inserció en el conjunt de la història catalana i espanyola, sense deixar de banda, però, algunes excursions cap a qüestions d'abast temàtic i geogràfic més ampli, ni tampoc algunes incursions en el món editorial.

Com a comissari o documentalista ha participat en la realització d'exposicions i llibres com Figueres 1900-1936. Imatge i història de la Catalunya republicana (1999); Catalunya en un conflicte europeu, 1700-1714 (2001); Roses 1875-1975. Del model comercial a la revolució turística (2001); Carles Fages de Climent (1902-1968). Poètica i mítica de l'Empordà (2002); Figueres. Llibre de la Rambla (2004); Comerç a/de Figueres. Història i vides d'establiments centenaris (2005) o Josep Maria Cañellas (Reus, 1856-París, 1901). Photographie des artistes (2006). Membre de l'equip redactor del projecte de senyalització urbana del patrimoni arquitectònic figuerenc (2005), actualment està enllestit un treball de recerca sobre els orígens i la pràctica política del republicanisme empordanès al segle XIX.

JOSEP ALGANS COLLS

(Figueres 1966)

L'afició a la fotografia comença des de ben aviat; ser el setè fill després de sis germanes li aguditza el do de ser un bon observador del seu entorn. Ben aviat compra la primera càmera i munta el seu primer "quarto fosc". La màgia dels primers positius casolans l'estimula i el porta a formar-se com a fotògraf. Cursa estudis de Fotografia a Barcelona, al Centre de L'Imatge, curs 1989-90. Juntament amb un grup de fotògrafs gironins crea el col·lectiu AFOTO que pretén recuperar el treball de l'antic AFIC (Associació Fotogràfica i Cinematogràfica de Girona). S'ordenen els arxius i es realitza una tasca divulgativa de fotògrafs gironins, organitzant xerrades i cursos d'iniciació a la fotografia.

La formació continuada en diferents àmbits de la fotografia i la curiositat pels processos fotogràfics antics el porta a seguir un curs d'identificació i conservació de fotografia a Olot, impartit per Angel Fuentes, l'any 1994.

La formació que rep l'atrapa i fa que no deixi d'interessar-se per a aquest camp. Assisteix a les Jornades Antoni Vares a Girona, l'any 1996, sobre arxivística i conservació d'imatges. En aquestes jornades s'hi apleguen arxivers i conservadors d'arreu de l'estat pioners en la recerca, l'estudi i la creació dels fons d'imatges. Des d'aquest moment no deixa d'estudiar i formar-se de forma autodidacta. La trajectòria professional el porta a col·laborar en diferents projectes d'àmbit local relacionats en aquest camp.

Exerceix com a fotògraf professional a partir del 1992. Els inicis en la fotografia social ben aviat el porten a ampliar el seu treball cap a la fotografia industrial, la publicitat, la moda, la natura i el paisatge.

Col·labora en diferents publicacions de la Diputació de Girona (Guies de patrimoni local i Quaderns de la revista de Girona) així com en d'altres publicacions.

JOAN COS DEROUARD

(Figueres, 1 958)

S'inicia en l'excursionisme i l'espeleologia, primer com a membre de l'escoltisme i després en el SI del Centre Excursionista Empordanès, del que és soci des de fa temps.

Ha impartit diversos cursos de introducció a l'espeleologia, orientació i cartografia.

Col·labora en el butlletí intern del Centre Excursionista Empordanès amb ressenyes de rutes i articles de divulgació.

Ha col·laborat en diverses publicacions sobre espeleologia, per exemple amb articles sobre la cova Mariver (Esponellà), o les coves del cap Norfeu (Roses), i el volum 4¹ del Catàleg Espeleològic de Catalunya.

És coautor, juntament amb Miquel Roig, del llibre Rutes per l'Alt Empordà en bicicleta, en el qual han recollit rutes per la comarca fetes en més de dotze anys de pràctica de bicicleta de muntanya. Tots dos estan preparant un llibre sobre rutes en bicicleta per la Garrotxa i el Pla de l'Estany.

JAUME GUILLAMET LLOVERAS

(Figueres, 1950)

És catedràtic de Periodisme i vicerector d'Infraestructures i Fundacions de la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona. Ha estat degà dels Estudis de Periodisme (2000-05) i director del Departament de Periodisme i de Comunicació Audiovisual (1998-2000).

S'inicià en la premsa local de Figueres i el setmanari Presència de Girona i treballà als diaris Tele/eXprés (1969-1976), Catalunya Express (1976-1980) i Avui (1980-1982) i al setmanari El Món (1984-1985). Va ser el director de la segona època de la revista Empordà Federal (1986-1988). Ha estat cap de premsa de la Federació de Municipis de Catalunya (1984-1986) i de l'Ajuntament de Barcelona (1986-1990) i assessor de comunicació de l'Alcaldia de Barcelona (1990-1994). També ha estat vocal de la primera junta de govern del Col·legi de Periodistes de Catalunya (1985-1989), president de la Societat Catalana de Comunicació de l'Institut d'Estudis Catalans (1991-1997) i tresorer de l'Associació Europea d'Ensenyament del Periodisme (AEFJ-EJTA) (1994-1995). És vocal de la junta directiva de la Asociación de Historiadores de la Comunicación.

És autor de llibres, entre els que destaquen "La nova premsa catalana" (1975), "La Premsa de les Comarques Gironines" (1977), "La Premsa Comarcal" (1983), "Història de la Premsa, la Ràdio i la Televisió a Catalunya" (1994), "Premsa, franquisme i autonomia" (1996), "Memòria de Just" (1999), "Abdon Terradas: primer dirigent republicà, periodista i alcalde de Figueres" (2000), "Història del Periodisme" (2003) i "Els orígens de la premsa a Catalunya" (2003). És coautor dels llibres "Girona, grisa i negra" (1972), "Studium, la revista del jove Dalí" (1987, 2004), "Figueres, la ciutat de les idees" (2000), "Carles Fages de Climent. Articles" (2003), "Historia del Periodismo Universal" (2004) i "Figueres. Llibre de la Rambla" (2004).

FRANCESC GUILLAMET FERRAN

(Figueres, 1956)

Després de pasturar dotze anys als col·legis dels "Fossos" de Figueres, treballa al negoci familiar de "drogas y comestibles al mayor". Als 25 anys abandona "las drogas" i passa de vendre els comestibles a retratar-los. És autor de les il·lustracions fotogràfiques de més de 40 llibres, la majoria de cuina, i ha exposat en llocs molt variats i llunyans.

Totes les fotografies han estat fetes amb tecnologia analògica: objectiu de 65 mm, càmera i pel·lícula fabricats al Japó. Els negatius de 6 x 7 han estat impecablement escanejats per l'Ester i en Xavi del laboratori CÒPIA de BCN, sense cap altra manipulació digital, i en Miquel de 5Artfinal els ha maquetat amb la paciència d'un col·leccionista de cromos. Abans, en Jordi Casal de la botiga de c'an Meli, al capdamunt de la Rambla de Figueres, a mà dreta, havia revelat la pel·lícula. El pare d'en Jordi i iniciador del negoci era en Melitó Casals, fotògraf, artista de la llum matinerà, autor de gran quantitat de fotos de paisatges i gent de la comarca durant els anys que van de la postguerra fins al final de segle, i avui al purgatori de l'oblit. Vagi dedicat a tot allò de bo que trobareu en aquest llibre.

El fotògraf, que ja trescava per la plana quan els plàtans indicaven el camí de Roses, ha estat molt egoïstament feliç fent aquesta feina perquè li agrada el seu ofici, però les portes tancades, els camins barrats, el tarannà de la majoria de les persones i autos que s'ha creuat i l'evolució general del paisatge que ha observat durant aquest any han estat per ell el millor remei contra l'optimisme.

(...) Creiem que la consolidació del desplegament de la Demarcació de Girona del Col·legi d'Arquitectes, amb motiu de la inauguració de la nova seu de la Delegació de l'Alt Empordà a Figueres, és un bon moment per fer també una aturada i reflexió sobre l'estat del medi físic rural i urbà de la nostra comarca i veure quins camins hem de continuar traçant per construir el seu futur.

Per tal de partir d'una visualització actual, la fotografia ens va semblar el mitjà més idoni per ajudar a fer-nos aquesta reflexió, ja que té la virtut de congelar l'imatge, o si voleu una de les possibles imatges, tot minimitzant el factor temps que citàvem al començament. Calia per tant confeccionar un àlbum fotogràfic que ens donés una visió el més àmplia possible de la realitat de la comarca.

L'encàrrec de donar-nos aquesta visió de tots i cadascun dels 68 municipis que en l'actualitat constitueixen l'Alt Empordà va recaure en el fotògraf Francesc Guillaumet, que durant l'hivern i primavera de 2005, amb el seu mitjà de transport preferit, va recórrer la comarca amb motocicleta cercant les imatges dels espais urbans: carrers, places, passeigs, i paisatges per a ésser viscuts, defugint-ne -com a base de l'encàrrec- els enquadraments excessivament arquitectònics als que ens tenen acostumat les revistes del ram, i cercant-ne les imatges de com vivim el 2005 aquests espais urbans, com sovint els menystenim -i ens menystenim a nosaltres mateixos- amb l'apropiació que n'ha fet l'automòbil com a artefacte omnipresent, amb les esteses de les xarxes de serveis d'electricitat i telefonia que creuen caòticament els carrers, amb la senyalització viària, els contenidors de deixalles i evidentment les construccions maldestres que espontànies o projectades no s'insereixen amb un mínim respecte en el llegat arquitectònic dels nostres pobles i ciutats, o si és el cas, en el paisatge obert.

Però al seu costat, havíem de mostrar també els magnífics exemples d'aquells espais públics sobre els que s'han fet sàvies intervencions d'urbanització, o d'aquells indrets dels quals s'ha conservat el seu caràcter i ambient propi, de la recuperació i posta en valor dels nuclis medievals i del casc antic de molts pobles i viles, i la seva dignificació a través de l'arquitectura. Contextualitzar aquests espais amb els ciutadans que els usen no ha estat tasca fàcil pel fotògraf, i menys a l'hivern quan els dies s'escurcen i la gent viu abocada cap a l'interior de les cases, generalment ben condicionades. Veieu per tant que no es tractava d'editar un àlbum de postals ni un llibre-denúncia, sinó d'una foto fixa de la quotidianitat que de tant viure no sabem veure, i que això pugui servir per pujar el nivell d'autoexigència que a cadascú li correspon en el camp d'actuació i responsabilitat que li pertoca.

Iniciat aquest encàrrec, i parlant-ne amb un bon company, ens va fer notar que l'àlbum fotogràfic de l'Empordà del 2005 que acabàvem d'encarregar, l'havia fet ja fa més de cent quinze anys, durant l'hivern de 1888 i primavera de 1889, el fotògraf català afincat a París Josep Maria Cañellas per encàrrec de Josep Rubaudonadeu, confeccionant una col·lecció fotogràfica única per la seva qualitat, valor documental i patrimonial referit a un àmbit territorial unitari, etnogràfic, social i natural, i que es conserva sencer com a col·lecció en cinc toms a la Biblioteca Fages de Climent de Figueres, a més de col·leccions més incompletes a l'Arxiu Municipal de Figueres, a l'arxiu de la Biblioteca del Castell de Peralada, i diferents col·leccionistes locals que han pogut adquirir les làmines soltes que es van comercialitzar a l'època.

El Consorci del Museu de l'Empordà estava preparant una exposició sobre la figura de Josep M. Cañellas, de biografia pràcticament desconeguda malgrat la rellevància del seu treball a nivell internacional, i vàrem decidir contribuir a la difusió d'aquest patrimoni, articulant un conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Figueres i el Col·legi d'Arquitectes que ens permetés publicar part d'aquesta obra fotogràfica de 1888 i contrastar-la amb l'àlbum fotogràfic que acabàvem d'encarregar. En definitiva, contrastar dos visions de l'Alt Empordà, separades ni més ni menys que cent setze anys.

Jaume Santaló, investigant la figura de Cañellas, ens va situar l'àlbum fotogràfic d'època en el context històric de la societat empordanesa de finals del XIX, i el que és més xocant, en un context econòmic de gran recessió que de fet la visió atenta de les imatges -i sobretot els personatges que hi apareixen- denota a l'instant. Santaló ens ha aportat també el testimoni escrit de la descripció literària feta per Noguera i Bosch d'aquells pobles que serien fotografiats per Cañellas, o bé dibuixats en la mateixa època en un quadern de camp per Esteve Trayter. De Noguera i Bosch hem manllevat la descripció de la seva visió -no exenta de dades i referents concrets- que hem posat a mena de peu de fotografia a les imatges de Cañellas. De Trayter, hem manllevat els seus dibuixos per il·lustrar els pobles que per quedar fora del partit judicial de Figueres quedaven exclosos de l'encàrrec fotogràfic fet a Cañellas. Tots tres personatges, Noguera, Cañellas i Trayter giren al voltant de la figura de Rubaudonadeu, que va exercir la funció de mecenes reservada en l'actualitat a les institucions públiques, entitats i fundacions, que va permetre aquest anàlisi fotogràfic-literari de l'Alt Empordà del 1888.

Segurament, a la base dels encàrrecs fotogràfics i literaris d'època, hi havia la mateixa preocupació que ens porta a presentar l'àlbum fotogràfic de 2005, la preocupació per el futur de la comarca, no ja emmarcada sortosament en un ambient de penúria econòmica i crisi generalitzada, ans al contrari, sinó emmarcada per un enriquiment i desenvolupament notable, i un creixement sobtat en determinades zones, i que veiem amenaçat des del punt de vista ambiental i paisatgístic per la construcció d'una sèrie d'infraestructures - segurament totes elles necessàries- però que hem de saber inserir correctament en el territori, i per la construcció d'una sèrie de creixements urbans - segurament no tots ells necessaris- però que constitueixen el motor econòmic més important de la comarca. La consciència que no podem continuar creixent indefinidament, donat que el territori és escàs i fràgil, i la necessitat de reconduir aquesta activitat econòmica és el repte que tenim plantejat(...)

Per a més informació:

Departament de Comunicació COAC Girona: Vanessa Masip. Tel. 972.41.28.96 – A/e: premsa.gir@coac.net
Sala de Premsa: http://www.e-coac.org/premsa/e-coac_noticies/